

1972-1972

G.VI.687.

G/iv. 1126

XVIII 201

PANNÓNIAI
FÉNIXSZ

avagy

HAMVÁBÓL FEL-TÁMADOTT
MAGYAR NYELV

MELLYET
IRT

D. DECSY SÁMUEL.

E' Könyvnek az ára 1. forint.

BÉTSBEN

Nyomtattatott Nemes TRATTNER JANOS
TAMÁS Könyv - nyomtató Műhelyében

MDCCXC.

PANNÓNIAI FÉNIKSZNEK SUMMÁS
LE - IRÁSA.

	§. Lap.
A' nyelveknek első eredetéről közönség esen	1. 1.
Némely természet vizsgáló böltsek az ok-talan állatoknak - is egymást értő nyelv-et tulajdonítanak	2. 2.
Hányféle értelemben vetetődik a' nyelv a' világi böltsek által.	3. 4.
A' Thalmudisták, és azoknak követői a' Bábel tornyának építésétől húzzák le a' nyelveknek különbségét.	— 5.
Ez az értelem meg - táfoztatik a' józan okosságból.	4. 6:
Helyesebben lehet a' nyelveknek különbségét az emberi nemzet szaporodásának, el - széledésének, és a' teremtett állatok' 's dolgok' lassan lassan nevedő ismérétének tulajdonítani.	5. 8.
Innen vették az anya-nyelvek eredeteket.	6. 10.
A' leány. nyelvek az anya-nyelveknek öszve zavarodásától származtak.	7. 11.
Némely nyelveknek éredetét lehet a' tudományoknak, mesterségeknek és kereskedésnek fel - állásától és öregbületől - is le - huzni.	8. 13.

Lehetetlen minden e' világon lévő nyel- veknek számát bizonyosan meg-hatá- rozni.	9.	15.
Európában 14. egymástól különböző nyel- vek vagynak.	—	16.
Mellyeknek négye anya nyelv, u. m. a' görög, deák, nemzet es tót nyelvek.	—	—
Első és leg-régibb anya nyelv Európában a' Görög nyelv.	10.	17.
Második a' deák nyelv.	11.	18.
Mitfoda leányai maradtak a' deák nyelv- nek?	12.	19.
Harmadik anya-nyelv a' német nyelv.	14.	23.
Hány leányai maradtak ennek?	—	24.
Negyedik anya-nyelv a' Tót nyelv.	15.	25.
Mellyek ennek leányai?	16.	27.
Más több Európai nyelvekről.	17.	28.
A' Magyar nyelvről közönségesen.	18.	31.
1. Ennek eredetéről.	19.	32.
2. Mas nyelvekkel való atyafiságáról.	21.	36.
3. Természeti tulajdonságairól.	25.	46.
Mi az oka, hogy a' régi Magyarok nem- zeti nyelveknek mivelését el-mulat- ták.	29.	53.
Nyelvünk miveletlenségének mostani okai.	35.	61.
1-ső Hazánknak Török szolgálatban való létele.	36.	62.

2-dik Idegen nemzetből származott fejedelmeink.	36.	62.
3-dik a' nállunk le-telepedett Sváb új lakofok.	38.	65.
4-dik mi magunk, idegen való lakásunk miatt.	39.	67.
Mivel mentik magokat az idegen városokban lakó magyar fő nemefek?	41.	70.
Ezen mentségekre való felelet:	42.	72.
5-dik idegen nemzetből származott asszonyokkal való özve házasodásunk.	45.	76.
6-dik a' magyar nemes asszonyok.	47.	80.
a) Idegen élet módjának követése által.	—	81.
b) Idegen köntösben való öltözeteik által.	—	—
c) Idegen nyelvekkel való élesek által.	48.	83.
d) Idegen férfiakkal való társalkodások és özve házasodások által.	—	—
7-dik A' tudományoknak iskoláinkban deák nyelven való tanításáa.	50.	86.
Kiknek vagon szüksége a' deák nyelvnek tanulására?	51.	89.
A' német, frantzia és és olasz nyelvek hasznosabbak a' deák nyelvnel.	—	—

α) a' tudományokra nézve.	— 90.
β) a' szép és hasznos mesterségekre és kereskedésre nézve.	52. 91.
γ) a' földmívelésre és majorkodásra nézve.	53. 92.
Magyar Országban minden bőséggel terem, mindene van, tiak pénz nélkül szü- kölködik.	54. 95.
Mi az oka, Magyar Hazánk szegénységé- nek?	56. 100.
Első a' földmívelés mesterségének, gazda- ságnak és majorkodásnak nem-értése.	— —
Második nemes indulatú nemzetünknek iri- gyei.	57. 102.
Harmadik Talentomainknak, a' szép mester- ségeknek, és a' kereskedés kútfejé- nek meg-fojtatása.	58. 104.
Negyedik a' vallásbeli nagy gyűlölség.	59. 106.
Még a' Tudósokra nézve-is hasznosabb vólna a' német, frantzia és angliai nyelveknek tudása a' déák nyelvnel.	61. 109.
Ezen állatásra tett ellenvetés meg-tzáfol- tatik.	62. 111.
8-dik oka a' magyar nyelv mivelet- lenségének nemelly könyvárosok- nak és könyvkötőknek nagy füs- vényisége.	65. 116.

Hány rendre kellene a' tudós tagokat fel- osztani?	82.	148.
Minémü tulajdonságokkal kell azoknak bir- ni?	83.	150.
Budán kellene ennek a' tudós Tárfaságnak lakni. Mifsoda haszna volna az ott va- ló lakásának?	84.	152.
Kit kellyen ennek a' tudós Tárfaságnak Prótectorságára választani?	85.	154.
Mifsoda hasznai lesznek annak, ha Fe- rentz fő Hertzeg választatik azon hi- vatalra?	—	155.
Miképen kelleffen magunkat hozzája vífel- nünk, ha a' Protectorságra meg-nyer- hettyük?	86.	156.
Minemünek kell lenni a' Tudós Tárfaság Directorának?	87.	158.
A' Tárfaság Titoknokjának allandónak kell lenni.	88.	159.
Mifsodás Kints - tartót kíván a' Tudós Tár- faságnak állapattya?	89.	—
Könyv-tár, és könyv - nyomtató mihely nélkül fel nem álhat a' Tudós Tárfa- ság.	90.	160.
A' Tárfaság rendes tagjainak bizonyos fizetést kell rendelni, 's ollyat, melly mellett meg - állhassanak.	91.	162.

	§.	Lap.
Honnan kellene arra fundust venni?	92.	163.
Egy ilyen magyar Tüdős Tárfaságnak hasznos következései.	98.	171.
a) A' magyar nyelvre nézve.	—	—
b) A' tudományokra nézve.	—	—
c) A' szép és hasznos mesterségekre nézve.	—	—
d) A' gazdálkodásra nézve.	101.	176.
e) Az egyházi és polgári igazgatásra nézve.	102.	178.
2-dik eszköze vólna a' magyar nyelv mivelésének egy jó magyar szótár- nak, és nyelv-tanító könyvnek ké- szítése.	104.	181.
Miként készítette a' Frantzia tudós Tárfaság a' maga szótárát?	105.	182.
Éppen úgy kellene a' magyar Szótárt-is készíteni.	106.	183.
Minémü szótárra vagyon a' Magyar nem- zetnek szüksége.	107.	185.
Kinek lehet egy hasznos magyar nyelvet tanító könyvet írni?	108.	186.
3-dik A' gondolkodásban írásban és nyomtatásban való tellyes szabad- ság.	110.	190.
Mikor, hol, 's ki által találtatott a' könyv- nyomtatásnak mestersége?	112.	194.

- Európa minemü hafznait vette a' könyv-nyomtatás mesterségének? 113. 196.
- A' könyv-nyomtatásra való szabattságnak tökéletesnek kell lenni. 114. 198,
- A' Magyar Országi könyvvisgálok nagy akadályára vagynak a' magyar tudományok elő-menetelének. 115. 201,
- Mitfodás tulajdonságokkal bírónak kell lenni a' jó lelki-isméretü könyv-visgálonak? 116. 203.
- A' papok nem alkalmasok a' könyveknek visgálására. 117. 206.
- Minden tudományokban szabad legyen a' gondolkodás irás; és nyomtatás. 118. 207.
- 4-dik. A' jó magyar könyvek' ki-nyomtatásának meg-könnyítése. 119. 208.
- 5-dik. A' tudós vetelkedések. 123. 214.
- 6-dik. Mindenféle tudományoknak magyar nyelven való tanitátása, nem ták az alsó, hanem a' felsőbb-iskolákban - is. 124. —
- A' Magyar Országi iskolák közönségesen szükölködnek meg-jobbitás nélkül. 125. 219.
- A' tudományok' tanulását leg-inkább neheziti azoknak idegen nyelven való tanitátása. 126. 222.

Kár a' magyar ifjúságot a' deák nyelvnek
hoffzas tanulásával kinzani. 127. 223.

Kik legyenek a' deák nyelvnek leg-hüség-
esebb pártfogói? 128. 225.

Semmit nem-vesztene a' magyar törvény,
ha szintén deákúl folynának-is a' tör-
vényes dolgok a' törvényes székeken. 129 227.

A' Tótok, Németek és más idegen nyelv-
vel élő magyar lakofok - is könyebben
meg-tanúlhatnák a' magyar nyelvet,
mint a' deákat. 130. 230.

Szégyen a' Magyar Országai Tót Várme-
gyéknek a' magyar nyelvet meg nem
tanúlni, mikent kellene azokban a'
közönséges dolgokat magyarul foly-
tatni? 131. 232.

A' Horvátok sem lennének a' magyar
nyelvnek tanulásától idegenek. 132. 233.
7-dik eszköze vólna a' magyar nyelv
míveltetésének, annak nemtsak a' pol-
gári, hanem törvényes székekben való
bé-vitetése-is. 133. 234.

Mitfoda kárára vagyon a' nemzetnek, a'
polgári és törvényes dolgoknak deák
nyelven való folytatása? — —

A' leg-hasznosabb Magyar Országai hiva-
vatalokat idegen nemzetbeliek viselik. 134. 235.

- Kétféle módon mentik Elöljáróink az idegeneknek magyar hivatalokra való emeltetését. 135. 237.
- Igen nehezen esik a' nemes ifjúságnak, hogy magyar hivatalokra idegenek emeltetnek, ők pedig elő nem mehetnek leg-nagyobb érdemeik mellett is. 137. 241.
- Hogyha a' magyar nyelv minden polgári izékekbe be vétetődik, úgy vagy elmennek tőlünk az idegenek, vagy magyarizállyák magokat. 138. 242.
- Még a' magyar hadi seregeknek-is magyarul kellene a' fegyverben gyakoroltatni. Mitfoda kára vagyon azoknak, fegyverben idegen nyelven való gyakoroltatásfoknak? 139. 244.
- Kiváltképen a' német nyelvet nem értő új katonákra nézve. 140. 246.
- 8-dik eszköze volna a' magyar nyelv mivélésének és viragzásának a' Magyar Commerciumnak fel-állítása. 141. 248.
- Mellyik Európai nemzetekkel lehetne a' Magyaroknak kereskedni, és mivel? 142. 249.
- Kettős, sőt hármias haszna lenne a' magyar Commercium fel-allításának. 144. 255.

<i>Első</i> Gabonainknak, borainknak, 's bar- mainknak más nemzetekkel való kö- zölhetése.	—	—
<i>Második</i> az Industrianak fel-ébredése	145.	258.
<i>Harmadik</i> nemzeti nyelvünknek pallérozó- dáfa.	146.	260.
Valameddig a' Magyar nemzet anyai nyelvét ferényebben nem miveli, és azt közönségelé nem teszi az egész Hazában, addig sem természeti, sem erköltsi, sem polgári állapotára néz- ve boldog nem-lehet.	147.	262.
Miben áll 1. a' természeti boldogság.	148.	263.
2. az Erköltsi boldogság?	150.	266.
3. a' Polgári boldogság?	152.	269.
Kérő intés a' Magyar nemzethez.	154.	271.
